

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях
діяльності опорно-рухового апарату»

Назва курсу	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату
Адреса викладання курсу	ЛДУФК імені Івана Боберського, вул. Дудаєва, 8
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	факультет фізичної терапії та ерготерапії, кафедра фізичної терапії та ерготерапії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	22 – охорона здоров'я, спеціальність 227 – фізична терапія, ерготерапія
Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія
Кількість кредитів	7 – 210 год., із них 80 аудиторних: 20 годин лекцій, 60 годин практичних занять і 130 годин самостійної роботи
Формат курсу	очний
Рік підготовки	3 – й, 5 семестр
Компонент освітньої програми	нормативний
Дні занять	відповідно до графіку навчального процесу
Консультації	в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю)
Мова викладання	українська
Форма контролю	екзамен
Викладачі курсу	доцент, канд. наук з фіз.виховання і спорту Тиравська Оксана Іванівна
Контактна інформація викладачів	tyravska@ukr.net тел. сл.: (032)276-89-85; (032)261-19-37
Сторінка курсу	

Опис дисципліни

Сучасний стан вимагає високої професійної підготовленості фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. Цей курс дасть змогу студентам навчитись застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію, освоїти методи оперативного та поточного контролю за станом пацієнта.

Курс «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату» розроблено з урахуванням вимог до змісту підготовленості фахівців галузі *охорона здоров'я спеціальності фізична терапія, ерготерапія*

Мета курсу – набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для оцінки та контролю порушень діяльності опорно-рухового апарату.

Завдання курсу:

- поповнення знань з анатомії, фізіології та біомеханіки для проведення оцінки порушень діяльності опорно-рухового апарату;
- вивчення особливостей основних функціональних компонентів обстеження при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату;
- оволодіння методиками ортопедичного фізичного обстеження опорно-рухового апарату.

Об'єктом дослідження є методи обстеження, оцінки та контролю, які використовуються фізичним терапевтом при роботі з пацієнтами з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання. Знати:
	разом	л.	пр.	с.р.	
Тема 1. Обстеження у фізичній терапії	12	2		10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ структуру реабілітаційного процесу; ▪ зміст та складові реабілітаційного обстеження;
Тема 2. Спостереження	7	2		5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ціль, об'єкти спостереження ▪ форми спостереження
Тема 3. Опитування	9	4		5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ історію рухового порушення ▪ характер болю
Тема 4. Тестування та вимірювання	7	2		5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ інертні та скорочувальні структури ▪ основні методи об'єктивного оцінювання (алгоритм дій)
Тема 5. Тестування інертних структур. Вимірювання амплітуди рухів	18	4	4	10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особливості тестування «кінцевим відчуттям» ▪ варіанти тестування інертних структур ▪ «суглобову гру» ▪ загальні положення обстеження амплітуди руху ▪ процедуру обстеження амплітуди ▪ особливості запису результатів вимірювання

Тема 6. Тестування скорочувальних структур. Мануальне м'язове тестування	22	4	8	10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ тестування ізометричним напруженням ▪ мануальне м'язове тестування ▪ протипокази та застереження
Тема 7. Контроль	7	2		5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ збір даних про результати втручання ▪ аналіз контрольних показників
Тема 8. Ортопедичне фізичне обстеження тулуба	36	16		20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження шийної ділянки хребта; ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження грудної клітки і грудної ділянки хребта; ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження поперекової ділянки хребта; ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження тазу і крижової ділянки хребта
Тема 9. Ортопедичне фізичне обстеження суглобів поясу верхніх кінцівок, плечового суглобу	26	6		20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження суглобів поясу верхніх кінцівок; ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження плечового суглобу
Тема 10. Ортопедичне фізичне обстеження периферійних суглобів	40		20	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження ліктьового суглобу ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження кисті ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження кульшового суглобу ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження колінного суглобу ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження надп'яtkово-гомiлkового суглобу
Тема 11. Ортопедичне фізичне обстеження постави та ходи	26		6	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження постави ▪ особливості ортопедичного фізичного обстеження ходи та рівноваги
Усього:	210	20	60	130	

Очікувані результати навчання

Після завершення цього курсу студент буде вміти :	Компетентності
<ul style="list-style-type: none"> - проводити обстеження осіб з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату. - аналізувати показники, отримані після проведеного ортопедичного 	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.</p>

<p>фізичного обстеження.</p> <p>- підібрати терміни, методи та засоби контролю.</p> <p>- безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта.</p> <p>- співпрацювати з іншими спеціалістами сфери охорони здоров'я.</p>	<p>ЗК 04. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.</p> <p>СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати .</p> <p>СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.</p> <p>СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.</p>
---	---

Пререквізити

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з анатомії, фізіології людини, патологічної анатомії, патологічної фізіології, біохімії, теорії та методики фізичного виховання, масажу, біомеханіки, кінезіології.

Навчальні методи та техніки

Під час викладання курсу будуть використовуватися лекції, презентації (ілюстрація, демонстрація), розповіді, пояснення, розв'язування ситуаційних задач, дискусія, колаборативне навчання, практико-орієнтоване навчання.

Необхідне обладнання

Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор, простір реабілітаційних відділень та кабінетів, кушетки, валики, гоніометри, сантиметрові стрічки, інше приладдя для обстеження.

Політика оцінювання

Політика щодо відвідування:

- студент, який пропустив більше 50% від загальної кількості лекційних та практичних занять не допускається до здачі іспиту.
- за наявності об'єктивних причин (напр.: хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності:

- списування під час контрольних робіт і складання іспитів та інших контрольних форм перевірки заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Умови допуску до підсумкового контролю:

- складання підсумкових контрольних робіт за змістовими модулями.
- для допуску до підсумкового контролю необхідно набрати не менше 18 балів за модулями.

Умови щодо дедлайнів та перескладання:

- роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів);
- перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (напр.: участь у змаганнях, конференціях, хвороба, тощо) і оцінюється без зниження оцінки.

Критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять в письмовій (контрольна робота) та усній формах (перевірка практичних навичок).

Підсумковий контроль – іспит (V семестр – денна форма; VI семестр – заочна форма навчання).

Бали поточного контролю нараховуються за наступним співвідношенням:

1. Присутність на лекційних та практичних заняттях (протягом навчального курсу)

Оцінюється:

5 балів – 100% присутності (80 год);

4 бали – 80% присутності (64 год);

3 бали – 60% присутності (48 год).

* студент, який пропустив більше 50% від загальної кількості лекційних та практичних занять не допускається до здачі іспиту.

2. Самостійна робота

5 балів – завдання виконане на «відмінно»;

4 бали – завдання виконане «добре»;

3 бали – завдання виконане «задовільно».

3. Контрольна робота (КР)

Заплановано модульні контрольні роботи за трьома змістовими модулями:

Теоретичний модуль (змістовий модуль 1) проводиться письмово – **16 балів**;

Практичні модулі (змістовий модуль 2 та змістовий модуль 3) – **по 12 балів**.

Студент проводить ортопедичне фізичне обстеження певної ділянки тіла.

Разом – **40 балів**

Загальна кількість балів – 50 балів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою

Поточне тестування, відвідування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
20 балів	15 балів	15 балів	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
68-74	D	задовільно
61-67	E	
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Основна:

1. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц / К. Букуп. – Москва : Мед. лит., 2008. – 320 с.

2. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія / Андрій Герцик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 388 с.

3. Герцик А.М. Структура процедури обстеження опорно-рухового апарату у фізичній реабілітації // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: наукова монографія за редакцією проф. Єрмакова С.С. –Харків: ХДАДМ (ХХІІІ), 2007. –№9. –С. 23-25.

4. Коритко З. Медико-біологічні основи фізичного виховання / Зоряна Коритко. – Львів, 2002. – 51 с.

5. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.

6. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія " та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.

7. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.

8. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 428 с.

9. Тиравська О. І. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / О. І. Тиравська // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фізичної культури та спорту. – Львів : Українські технології, 2009. – Вип. 13. – Т. 3. – С. 171-175.

10. Янда В. Функциональная диагностика мышц / В. Янда. – Москва : Эксмо, 2010. - 352 с.

11. Энока Р. М. Основы кинезиологии / Р. М. Энока. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 399 с.

12. O'Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. – 4th ed. – Philadelphia: F.A. Davis, 2000. 687 p.

13. Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Physical Rehabilitation by Donald A. Neumann Mosby; 3rd ed.

14. Magee D. Orthopedic Physical Assessment. – 6th Revised Edition, 2013. 1184

Допоміжна:

1. Герцик А, Тиравська О. Обстеження як функціональна підсистема фізичної реабілітації/терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату. В: Молодіжний наук. вісник Східноєвроп. нац. ун-ту імені Лесі Українки. Фізичне виховання і спорт. № 22. Луцьк; 2016. с. 65-73.

2. Иваничев Г.А. Мануальная медицина: Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2003. – 486 с.

3. Маркс В. О. Ортопедическая диагностика: Руководство-справочник. – Таганрог: «Прогресс», 2001. – 512 с.

4. Олекса А. П. Ортопедія. Тернопіль: ТДМУ; 2006. 528 с.

5. Bickley LS, Szilagyí PG. Bates' Guide to Physical Examination and History Taking. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 2003.

6. Barbano RL. Handbook of Manual Muscle Testing Neurology. 2000. p. 1211.

7. Jarkson H., Gilevich G. Musculoskeletal Assessment: Joint Range of Motion and Manual Muscle Strength. – Baltimore: Williams and Wilkins, 1989. – 366 p.

8. Improving Functional Outcomes in Physical Rehabilitation, Second Edition, Susan B. O'Sullivan, , Thomas J. Schmitz, , 2016. - 384 pages

9. International classification of functioning, disability and health: ICF. Geneva, World Health Organization, 2001, 300 pages.

10. Physical Rehabilitation, Evidence-Based Examination, Evaluation, and Intervention, Michelle H. Cameron, , Linda G. Monroe, 2007. - 1120 pages

11. Kendall F., McCreary E. Muscle Testing and Function. – 4th. – Baltimore: Williams and Wilkins, 1993.

12. Kaltenborn FM. Manual Mobilization of the Joints, Volum 1: The Extremities. 5th ed. Minneapolis: OPTP, 1999. 287 p.

13. Soderberg GL. Handheld dynamometry for muscle testing. In Reese NB editor. Muscle and Sensory Testing, ed 2. St. Louis: Elsevier Saunders; 2005. p 473.

14. Stratford PW, Balsor BE. A comparison of make and break tests using a hand-held dynamometer and the Kin-Com. The Journal of Orthopaedic and Sports Physical Therapy. 1994;(19):28.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Guidelines to Physical Therapist Practice [Internet]. APTA. Available from: <https://www.scribd.com/doc/220740281/Guidelines-to-Physical-Therapist-Practice-APTA-1>
2. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) World Health Organization [Internet]. Available from: <http://www.who.int/classifications/icf/en/>
3. «Up and go» [Internet]. Available from: [https://www.physio-pedia.com/Timed Up and Go Test \(TUG\)](https://www.physio-pedia.com/Timed Up and Go Test (TUG))